

باسمه تعالی شانه

صور تجلسه یازدهمین نشست فرهنگستان

واحد جنوب

یکشنبه یکم مردادماه ۱۴۰۲

محل برگزاری: مهمانسرای دولت استانداری فارس

جلسه با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید توسط آقای دکتر جولایی شروع شد.

در این جلسه حجه الاسلام محمودی دبیر علمی ششمین همایش بین المللی سیره در نبوی (ص) در طب توضیحاتی درمورد پیشینه این همایش که از سال ۱۳۹۲ به صورت دو سالانه در شهر مقدس شیراز برگزار میشود ، ارایه کردند . در دور اول و دوم همایش دو محور ، تبیین سیره نبوی(ص) در طب (با تاکید بر سلامت معنوی) و دوم ترویج و تبلیغ سیره نبوی (ص) در طب مورد تاکید بودند . علیرغم تلاشهای صاحب نظران به ویژه فرهنگستان علوم پزشکی که اهتمام ویژه ای به بحث سلامت معنوی داشته است ، در این حیطه هنوز جای کار بسیاری وجود داشته و دارد . لذا در دوره سوم و چهارم این همایش ترویج و تبلیغ، و در دوره پنجم بحث تولید علم در موضوع سلامت معنوی مورد توجه قرار گرفت . در مهرماه سال جاری ششمین دوره این انشالله برگزار خواهد شد.

در دوره کرونا با عنوان طب اسلامی توسط برخی از شیادان ، که بیشتر شعاری بود و با مطامعی همراه بود متأسفانه بحث اصیل سیره نبوی (ص) به محاق رفت . به هر حال تلاش بر این است که ابعاد دیگر سلامت انسان علاوه بر بعد جسمانی نیز در نظر گرفته شود. در این زمینه لازم است ظرفیت سازی کنیم . ظرفیت های استانی هم در کنار ظرفیت های پایتخت دیده شود. و این ظرفیتها شناسایی و فراخوان شوند.

تدوین برنامه راهبردی و طرح عملیاتی برای دستیابی به سیاست کلان سلامت معنوی از جمله اهداف این همایش است .

تقویت ارتباط دبیرخانه همایش با فرهنگستان و حمایت علمی و معنوی فرهنگستان از همایش سیره نبوی (ص) مورد انتظار است .

در همین زمینه آقای دکتر نجابت اظهار داشتند علیرغم این که این برنامه همایش از گروه معارف شروع شد ، اما اگر گروه های دیگر که کار اصلی آموزش را بعهده دارند درگیر نشوند، آن هدف اصلی محقق نمی شود.

تجربه خوبی که در این زمینه وجود دارد برگزاری جلسات مشترک فضایی حوزوی و با اساتید علوم اعصاب در خصوص علوم اعصاب در چند ماه گذشته در شیراز بود که چندین جلسه برگزار شد . ابتدا برخی از علما این نشستها را وهن دین ، و برخی از دانشگاهیان وهن علم اعلام کردند اما در نهایت این جلسات به زبان مشترکی در خصوص علوم اعصاب چیستی علم ، ارتباط مغز و روح رسید .

در ادامه دکتر محقق زاده ضمن گزارش بازدید گروه دانشجویی همکار با همایش (نقش علوم پایه و ارتقای سلامت) از مرکز تحقیقات زیست فناوری دریایی خلیج فارس و موزه پزشکی بوشهر که به همت استاد نبی پور تاسیس شده و همچنین بازدید از مرکز پیوند ابوعلی سینا و نشست با استاد ملک حسینی به تاثیر عمیق این نشستها در نگرش دانشجویان به علم و دین اشاره کردند . در این خصوص به اثر گذاری بسیار زیاد سخنان استاد ملک حسینی در موضوع آموزه های علمی قرآن در سیر آفاق و انفس به عنوان آیات الهی و بیانات ایشان در مورد زن ، عالم ذر و فطرت در نگرش دانشجویان اشاره کردند . ایشان بیان کردند همایش سیره نبوی میتواند رسانه الگوساز برای نسل جوان باشد و شنیدن این نگاه دینی از زبان اساتید بنام پزشکی بسیار اثر گذار خواهد بود. تجربه های مطابق سیره نبوی (ص) است باید نهادینه شود. سپس آقای دکتر ملک حسینی اظهار داشتند :

بعد از قرن چهارم و پنجم هجری ، علمای ما بیشتر به شریعت پرداختند غافل از اینکه بخشی از آنچه که قرآن را معجزه کرده این است که مفاد آن با کشفیات علمی آشکار می شود. تجربه گرایی در علم اصل است. خدایی که برای ما از بچگی درست کرده اند بسیار کوچک است و تا حدی که تنفر را شده است. مدیر پروژه تعیین توالی ژن که فرانسیس کولینز بود به مدت ۳۶ سال که ضد خدا بود پس از کشف توالی ژن ها (که قرار بود ۱۵ ساله تمام شود و سه سال زودتر تمام شد) می گوید عظمت و هیبتی که در ژن دیدم محال است که بدون وجود خالق بوجود آمده باشد و کتابی نوشت به نام زبان خدا . بعد از ۱۴۰۰ سال دانشمندان مسیحی و یهودی آیات تکوینی را برجسته کردند اما کارنامه دانشمندان مسلمان در این خصوص نزدیک به صفر است . در ادامه دکتر لنکرانی در جمع بندی این بخش از جلسه ضمن تشکر از استاندار محترم فارس دکتر ایمانیه به جهت دعوت

و همکاری در تشکیل جلسه گفتند: همایش سیره نبوی در طب بستری را آماده کرده برای هم اندیشی و مشارکت در موضوعات مهمی که به ارتباط دین و علم برمیگردد. البته بازنگری در محورهای میتواند کار را تاثیر گذار تر نماید و به مصداقی از حرکت از خلق به سوی حق درآورد. برای گروه های جوان تر و در فضای فعلی شاید محورهای جدیدتر و روشهای نوینی لازم باشد.

در ادامه جلسه گزارش کار تحقیقی که در زمینه روش مندی طب سنتی با سرپرستی آقای دکتر مولوی مشکل علودر حال انجام است ارائه شد. دکتر مولوی بیان داشتند: هدف ما راه اندازی سیناپس (hub) طب ایرانی بر اساس مستندات است. در بررسی ها مشخص شد که رویکرد طب سنتی ابهام دارد و متد مشخصی ندارند. در مرور مقالات و تحقیقات طب سنتی ایرانی روشن شد که بیشتر مطالعات منتشره در عرصه طب ایرانی به نوعی در زمینه دراوهای گیاهی و گیاهان دارویی (herbal) بود ولی در این گزارش ها از روش های استاندارد استفاده نشده است. بری قابل استفاده شدن این مطالعات باید روشمندی مناسبی را برای آنها استاندارد کرد. ادعای اینکه چون موضوع ما متفاوت است پس استانداردهای موجود در شیوه تحقیق و گزارش دهی را نمیپذیریم کفایت نمکند بلکه باید شیوه علمی را ولو با تغییراتی برای این گزارشها فراهم کرد. کار ما تلاش برای همین مسیر است تا با ایجاد extension در چارچوب ارزیابی مطالعات اقدام شده است. تاسیس رشته طب سنتی و داروسازی سنتی به صورت PhD با این هدف بود که این دانشجویان طب ایرانی تحقیق کنند نه اینکه practice کنند. اما متاسفانه کارهای تحقیقاتی شایسته و بدون اشکال در روش بسیار معدودند. فرهنگستان میتواند این نقش واسطه را بین آنهایی که طب ایرانی

را قبول دارند و آنهایی که قبول ندارند ایفا کند . با روش مند کردن طب ایرانی به همگرایی کمک نماید .

دکتر نبی پور گفتند در گذشته در فرهنگستان موضوع طب اسلامی مطرح شد و نظر اغلب بر این بود که عنوان طب دوران اسلامی حفظ شود چون قسمتی از تاریخ طب است.

همه رازی را بنیانگذار طب دوران اسلامی می دانند. کار رازی بر روی دو پایه استوار است. بخش اول طب معنوی و بخش دوم روش علمی در تجربه گرایی .بخش فیزیکی و بخش معنوی طب بایستی همگام شوند.

در ادامه آقای دکتر نبی پور بحث آینده طب را ارایه دادند و گفتند : یکی از زیرگروه های فرهنگستان آینده نگری پزشکی است. پیشنهاد می شود که "اندیشکده پزشکی آینده" طراحی شود تا سیستم های جدید اطلاع رسانی و بخش های قدیم نوشتاری را تلفیق کند و با مشارکت افراد جوان و تیم دانشجویی جوان در مورد فضای آینده پزشکی مطالعه کند.

آینده نگاری (Foresight) به عنوان علم جاگرفته است. ما باید روی آینده نگاری کارکنیم و از روشهای علمی و بروز آن استفاده کنیم.

پیشگویی (Forecasting) و پیش بینی (Prediction) با آینده نگاری فرق می کنند. در آینده نگاری از شهود استفاده می کنیم، از خلاقیت و پژوهش استفاده می کنیم و آینده های ممکن را پیش گویی می کنیم.

پارادایم پزشکی بر چهار ستون استوار است:

- بیولوژی سیستمی (پزشکی سیستمس - پزشکی شبکه ای)

- پزشکی P4

- پزشکی فرادقیق Precision Medicine

- پزشکی ژرف

ساخت یک دوقلوی دیجیتال (Digital Twin) فردگرایانه با پیش بینی ، تشخیص و پیش آگاهی شروع می شود و از طریق دوقلوهای دیجیتال به مدل ها و سپس به داده ها و در نهایت به بیولوژی ختم می شوند.

در جهان سایبری- فیزیکی در آینده مقدار زیادی فناوری رخ می دهد و همگرایی فزاینده ای در آینده بین هوش مصنوعی و همزاد دیجیتالی رخ می دهد و نهایتا انسان و ماشین به هم نزدیک می شوند.

در سلامت دیجیتالی مباحث مختلفی از ثبت داده ها تا هوش مصنوعی مطرح است و پارادایم های مختلفی دارد و در نهایت سلامت به خانه های مردم می رود.

سازمان جهانی بهداشت استراتژی جهانی سلامت دیجیتال را برای سال های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ منتشر کرد مبنی بر اینکه چگونه ابرروند را از اطلاعات تا پیاده سازی راهبردها برداشت کرد. در این مسیر چهار گام مطرح است.

در بین ده تکنولوژی برتر دنیا، دوقلوهای دیجیتالی در صدر لیست قرار دارد و سپس بلاکچین مطرح است که پرونده های سلامت را متحول می سازد. سپس ربات ها هستند که از تشخیص تا درمان مطرح می باشند.

شورای نوآوری اروپا روی کاردیوژنومیک و ژن درمانی کار کرده است و بیولوژی سنتتیک امروز مطرح است. سازمان جهانی بهداشت روی پزشکی از راه دور و مهندسی ژنتیک کار کرده است. مجمع جهانی اقتصاد روی ساخت دارو بر پایه تقاضا، مهندسی سالخوردگی بهتر و حسگرهای بیولوژیک کارهایی انجام داده است. مرکز ملی سلامت آمریکا نیز روی این تکنولوژی ها نظیر ژنومیک، پزشکی دقیق، هوش مصنوعی و مراقبت از راه دور کار کرده است.

پیشنهاد می شود فرهنگستان برای آینده پژوهی تلاش بیشتری انجام دهد و از این تکنولوژی ها استفاده کنیم و از افراد آینده پژوه کمک بگیریم

بایستی افراد و موسسات و سایت هایی را که در این خصوص فعالیت دارند شناسایی کرده و دنبال کنیم مثل Ray Kurzweil که در کتاب Singularity سال ۲۰۴۵ را پیش بینی کرده است.

سایت هایی مانند NIH ،World Economic Forum ،DARPA ،Global Health ،Outlook ،EUCDC ،Nature ،Science ،NEGM همگی اطلاعات بروز و مفیدی ارائه می دهند که باید مدام پایش و بهره برداری شوند.

کتاب آینده پزشکی ایران بر پایه یک مدل سناریو نویسی برای مطالعه در این خصوص تهیه و چاپ شده است.

در ادامه این بحث آقای دکتر ملک حسینی گفتند : فرمایش های آقای دکتر نبی پور بر مبنای الگو بود. باید بدانیم که کاربرد الگو چیست. اتاق فکر خیلی کم داریم . اول باید اطلاعات را خوب مطالعه کنند و سپس جمع آوری کنند. باید توجه داشته باشیم که فرضیه بافی با چیزی که با چشم می بینیم فرق می کند.

پیشنهاد ها:

حمایت معنوی فرهنگستان از همایش طب نبوی ص

تاسیس (اندیشکده پزشکی آینده) ذیل فرهنگستان : کار گروه جنوب در این خصوص در صورت حمایت فرهنگستان با بهره گیری از حمایت های استانی از جمله دانشگاه ابو علی سینا اعلام آمادگی میکند.